

IEN OKTAK: Ta eo Kwōn Kōmmane Kiō

TA EO EJ WALOK ILO IEN AJIRI
EO NEJŪ ENAJ JILU AN YIŌ?

Juon Kein Kajinet kin Ien Oktak jen Jerbal in Jibañ ko Rej Lelok ñan Niñniñ im Ajiri Jidik iomwin Individuals With Disabilities Education Act (Kakien eo ej kejbarok kajojo armij ro ewōr aer utamwe ilo aer bōk jelālokjen, IDEA) Paat C.

Kolla jen Department of Children, Youth, and Families (Ra eo ej bōk eddon ajiri, jodikdik, im baamle), Burokraam eo an Early Support for Infants and Toddlers (jermal in jibañ ko rej mōkaj in lelok ñanniñniñ im ajiri jidik) an State eo an Washington.

Washington State Department of
CHILDREN, YOUTH & FAMILIES

Ta in ien oktak?

Ilo ien eo ajiri eo nejum enaj jilu an yiō, jermal in jibañ ko emōkaj aer lelok ñan niñniñ im ajiri jidik enaj bōjrak im emaron wōr jermal in jibañ im mennin jibañ ko rekāāl. Madmōd eo an oktak in ej juon ian eloñ ien oktak ko renaj walok ñan ajiri eo nejum im baamle eo am ilo mour ko am.

Jiljino ñan ruwatimjuon allon mokta jen raan in kemem eo bwe ajiri eo nejum en jilu an yiō, family resources coordinator (rikōlaajrak mennin jibañ ko an baamle, FRC) eo am im kumi eo am ñan bebe ñan ien oktak eo ñan jibañ ko an special education ilo preschool ak jermal in jibañ ak mennin jibañ ko jet aikuj. Baamle ko im rijermal ro rej lelok jibañ rej lale madmōdin ibben doon ilo juon wāween eo ej etal ñan juon kwelok kin ien oktak.

Ta wūnin kwelok eo an ien oktak?

Ilo ien kwelok in Individualized Family Service Plan (Bebe in Jibañ eo emōj Kōjenolok an Juon Baamle, IFSP), juon bebe kin ien oktak ilo jeje enaj kōmman jen ibbam im kumi eo am ej lewaj jibañ ko an ajiri jidik ñan kajinet eok ilo madmōd eo an ien oktak.

Individuals With Disabilities Education Act (Kakien eo ej kejbarok kajojo armij ro ewōr aer utamwe ilo aer bōk jelālokjen, IDEA) Paat C ej aikuj juon bebe ilo jeje ñan ien oktak eo mokta jen raan in kemem eo bwe an jilu an ajiri eo nejum yiō.

Ñaat eo jej jino bebe kin ien oktak in?

Jiljino ñan ruwatimjuon allon mokta jen an raan in kememe eo bwe en jilu an ajiri eo nejum yiō:

Bebe kin ien oktak eo enaj jinoe. FRC eo enaj kōlaajrak an kebaak bwe im bukon in jikuul eo am ak burokraam ko jet ilo jukjukinbed eo ñan jino bebe eo kin ien oktak eo an ajiri eo nejum ilo an naj jilu an yiō.

Jab diklok jen jilu allon mokta jen raan in kemem eo bwe en jilu an ajiri eo nejum yiō, juon kwelok ñan bebe kin ien oktak eo enaj kōmman:

Kwōnaj kwelok ibben rijermal ro rej jutak ikijen jikuul eo an bukon einwōt mōttan kwelok eo am. Renaj kōmelele kin ta eo enaj walok ñan aer lale elañe ajiri eo nejum emaron tōbrak ñan jermal in jibañ ko an special education ilo preschool.

Ñe ajiri eo nejum enaj maron tōbrak ñan jermal in jibañ ko an special education ilo preschool, einwōt an bukon in jikuul eo naj loe, renaj lelok jibañ kein ilo juon Individualized Education Program (burokraam in jelālokjen eo emōj kōjenolok, IEP).

Reban karōke juon kwelok ibben rijermal eo ej jutak ikijen bukon eo an jikuul elañe kwōjab kōnaan bōk jermal in jibañ ko an special education ilo preschool.

Ta in juon bebe kin ien oktak?

Juon bebe kin ien oktak ej kalikar wāween am, FRC eo am, im kumi in jibañ eo am naj jibañ ilo ien an ajiri eo nejum im baamle eo etal jen jermal in jibañ ko an ajiri jidik ilo ien jilu an yiō. Bebe eo ej kōmelele ta mennin jibañ, buñten, im jermal in jibañ ko renaj aikuj ilo an ajiri eo nejum deloñ burokraam in special education eo an preschool ilo bukon in jikuul eo ilo jukjukinbed eo am ak jermal in jibañ ko jet ilo jukjukinbed eo, ak etal jen mennin jibañ im jermal in jibañ ko kinke ejako an ajiri eo nejum maron tōbrak ñan jibañ kein.

Ta eo kiō ñan ajiri eo neju?

Kōmmane bebe in ien oktak eo an ajiri eo neju:

Kwe im kumi in jibañ eo am enaj jermal ibben doon ñan kōmmane bebe eo. Kumi eo ekoba kwe, FRC eo am, armij ro rej jermal kiō ibben ajiri eo nejum, im kajojo armij ro jet remaron kōnaan ak renaj bōk kwōnaer ibben ajiri eo nejum ilo jeklaj. Kumi eo enaj lale tōbrak im aikuj ko an ajiri eo nejum. FRC eo ej kōlaajrak an kōmman bebe in ien oktak eo.

Jerbal in jibañ ta ko emaron wōr ñan ajiri eo neju alikin ien oktak eo ilo ien jilu an yiō?

Mennin ekkar ñan elañe ajiri eo nejum enaj aikuj jerbal in jibañ ko an special education ilo preschool. Bukon in jikuul eo am enaj lale elañe ajiri eo nejum emaron tōbrak ñan jerbal in jibañ ko an special education ilo preschool. Ñe ajiri eo nejum enaj maron tōbrak, eloñ ekeelel in jikin jibañ ko emaron wōr, einwōt burokraam ilo jukjukinbed, Head Start, Early Childhood Education and Assistance Program (Burokraam in jelālokjen im jibañ an ajiri jidik, ECEAP), ak juon burokraam in jelālokjen ilo preschool ej bed ilo jikin jikuul. Special education im jerbal in jibañ ko mōttan renaj lelok ilo juon Individualed Education Program (burokraam in jelālokjen emōj kōjenolok, IEP). FRC eo ej kōlaajrak kwelok eo ñan bebe kin ien oktak eo. Bukon eo an jikuul enaj kōmmane juon kwelok ñan kōmmane IEP eo an ajiri eo nejum.

Kwōmaron kajitōk aer kūr FRC eo am ñan kwelok in IEP eo. Kwōmaron boktōk juon mōttam, ro uwaan baamle eo, ak ro jet uwaan jukjukinbed eo kwōkōnaan ibbam tōk ñan aer jibañ kwe ilo kwelok in IEP eo. Ñe ewōr juon am menija in keij ilo Developmental Disabilities Administration (Opij eo ej bōk eddoin Utamwe ko ikijen Kapeel, DDA) ak juon rikōlaajrak ikijen Children with Special Health Care Needs (Aikuj ko ikijen Taktō ko an Ajiri Rejenolok, CSHCN), kwōmaron kōnaan bar kūrtoke er ñan ien in. Juon kwelok in IEP aikuj kōmman mokta jen kemem eo bwe an jonoul an ajiri eo nejum yiō im juon IEP aikuj jejjet kūtien mokta jen raan in kemem eo bwe en jilu an ajiri eo nejum yiō. Kwelok in IEP ko rej karōki aoleb yiō. Bōtab, kwōmaron kajitōke juon kwelok in IEP jabdewōt ien kwe ak rijerbal ro ilo jikuul enaj lomnak ewōr aikuj ñan kenono kin burokraam eo an ajiri eo nejum.

Ta eo enaj walok elañe ajiri eo neju ejab maron tōbrak ñan jerbal in jibañ ko an special education ilo preschool?

Ñe ajiri eo nejum ejab maron tōbrak ñan jerbal in jibañ ko an special education ilo preschool, FRC eo am enaj jerbal ibbam ñan kalikar ta jibañ ko jet ewōr ñan ajiri eo nejum, einwōt Head Start, ECEAP, ak burokraam ko jet ilo jukjukinbed eo.

Ta jerbal eo am ilo madmōd eo an ien oktak in?

Melele in jibañ ko kin wāween am maron jibañ ajiri eo nejum im baamle eo am kōmman bwe en bidodo ien oktak in:

- Bōk kwōnaam ilo kwelok ko ilo am kenono kin ta kōnaan ko am ñan ajiri eo nejum.
- Jeiki im bōk melele ko jen kobban kwelok eo.
- Lale mennin jibañ im jerbal in jibañ ko.
- Kejbarok juon bok in jeje ibbam kin ta makūtkūt im kōnaan ko an ajiri eo nejum. Kobaiki peba in lotak eo an ajiri eo nejum, rekoot in wā, rekoot in taktō ko, pija ko, etale ko, teej ko, im IFSP eo moktalok. Pijaan ajiri eo nejum rej jibañ aer lale melele ko rejimwe im melele ko jet rej make wōt ñan ajiri eo nejum.
- Ta eo emaron jibañ ñan aer rōjañ kin ajiri eo nejum? Kwe eo elabtata am jelā kin aikuj ko an. Jelā ta eo kwōn katmane jen ajiri eo nejum im jerbal ibben bukon eo an jikuul im kumi in IEP eo ñan bōke jerbal in jibañ kein ñan ajiri eo nejum.

Ta buñten ko jet ij aikuj kōmmari alikin ien oktak eo?

Kajitōk elañe ewōr juon kumi in jibañ baamle, Parent Teacher Student Association (doulul an jinen im jemen, rikaki, im rijikuul, PTSA) ilo jukjukinbed eo ak Special Education Parent Advisory Council (konnjel in lelok rōjañ ñan jinen im jemen ro ewōr nejeir ilo special education, SEPAC) ilo bukon eo am. Kajitōk elañe ewōr an bukon eo rijerbal ej jibañ baamle, rijerbal in social work, ak psychologist an jikuul eo emaron jibañ kwe elañe ewōr am abnōnō. Kememej bwe kwe einwōt, jinen ak jemen ajiri eo, kwōmaron jibañ ñan kwe make jen jibañ kein, im bareinwōt jibañ ajiri eo nejum, ilo ien an baamle eo am bed ilo madmōdin ien oktak eo.

Melele ta ko jet kim aikuj jelā?

Ñe ajiri eo nejum emaron tōbrak ñan jibañ ko an DDA ilo ien in, rej aikuj bar lale an maron tobrak ñan jibañ ko mokta jen an ajiri eo emen an iio. Aurok am kwalok teej in jibañ ko an ajiri jidik, melele kin ien oktak, im ripoot in etale eo an bukon an jikuul ilo madmōdin ien oktak ibben DDA. **Kwōmaron loe kōmelim eo am ñan lelok melele in ñan DDAjen bukon eo an jikuul ilo kwelok in bebe eo kin ien oktak.** Ñe kim jab loe melele eo nan lale an ajiri eo nejum wōnmaanlok in maron tobrak, renaj jolok etan ajiri eo nejum jen jibanñ ko an DDA ilo ien emen an iio.

Ia eo imaron etal ñane in bōk jibañ ak melele ko relablok?

Department of Children, Youth & Families (Ra eo ej bod eddoin Ajiri, Jodikdik, im Baamle) im burokraam eo ej bed iomwin Early Support for Infants and Toddlers (Jibañ ñan Niñniñ im Ajiri ro Redik, ESIT) ej lelok kein jerbal ko an IDEA Paat C ibelakin aoleben state eo ñan jibañ ko an ajiri jidik.

esit@dcyf.wa.gov
www.dcyf.wa.gov

Ñan melele ko relablok im lemaanlok ñan juon family resources coordinator (rikōlaajrak mennin jibañ ko an baamle, FRC) emaron kebaak Help Me Grow Washington (Jibañ Aō Rüttolok ilo Washington) ñan etan juon FRC ilo jikin eo kwōj jokwe ie.

1-800-322-2588

Fathers Network (Doulul eo an Jemen Ajiri) an State eo an Washington ilo Kinding Center (jikin ajiri). Ro rej lelok rōjañ im jibañ im mennin jibañ ko ñan aoleb emmaan im baamle ko aer ewōr nejeir ajiri ro ewōr aer aiku j ko rej make wōt.

(425) 653-4286

www.fathersnetwork.org

PAVE ej juon jikin katak im melele kin wāween nejnej ibelakin state eo ej lelok jibañ ñan baamle ko ewōr nejeir ajiri ro ewōr aer utamwe, jen dettan niñniñ ko rej kab lōtak ñan rūtto.

1-800-572-7368 (800-5 PARENT)

www.wapave.org

Juon doulul Parent to Parent (Jinen/jemen ñan jinen/jemen) ibelakin State eo an Washington ej leok jibañ im melele ñan kakajur lomnak ñan jinen im jemen ajiri ro ewōr aer utamwe ak rumij ikijen kapeel.

1-800-821-5927

www.arcwa.org/parent-to-parent

Arc of Washington State (jikin eo ilo state eo an Washington ej tel jibañ im burokraam ko ñan ro ewōr aer utamwe) ej jibañ an kajojo armij ro ewōr aer utamwe im baamle ko aer bōk jibañ ikijen jelālokjen, ejmour, make bōk aiku j ko aer ñan mour, kobalok ilo jibañ ko, im kōmmāne kelet ko aer make.

1-888-754-8798

www.arcwa.org

Ewōr an Office of Superintendent of Public Instruction (opij eo an ritel eo an jikuul ko an kien) website kin melele ko rej jibañ baamle ro ewōr nejeir ajiri rej bed ilo special education im jibañ ko mōttan ilo: www.K12.wa.us/SpecialEd/Families/default.aspx

Department of Children, Youth & Families Early Support for Infants and Toddlers (Ra eo ej bōk eddon ajiri, jodikdik, im baamle ñan lelok jibañ ko ñan niñniñ im ajiri jidik, ESIT) an State eo an Washington

PO Box 40970

Olympia WA 98504-0970

esit@dcyf.wa.gov

www.dcyf.wa.gov/services/child-development-supports/esit

Emo mantin kalijeklok ilo aoleb burokraam im makūtkūt. Ejellok kalijelok ñan jabdewōt armij kin kumi in armij eo rej kobalok ibbeir, kalor in kilier, kabuñ, tōmak, lal eo rar ejaak jeñe, elañe kora ak emmaan, joñan yiō ko aer, ak utamwe.

Ñe kwōkōnaan kabe in peba in ilo bar juon wāween ak kajin, jouj im kebaak DCYF Constituent Relations (Jikin eo ej Jibañ Armij ilo DCYF) (1-800-723-4831 | 360-902-8060, ConstRelations@dcyf.wa.gov).

DCYF PUBLICATION FS_0004 | DEL 11-013 MS (07-2023) Marshallese